

UZASADNIENIE

Zaskarżonym pkt 2 wyroku z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie sygn. akt XI U 1064/13 z wniosku J. P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. o zobowiązanie do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia podniesiono, iż podstawę wskazanego orzeczenia stanowił art. 98 § 1 kpc oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez Radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 490).

Zażalenie na powyższe orzeczenie wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie art. 98 kpc w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 nr 90 poz. 594 z późn. zm) w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r.(tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 490) poprzez błędne zastosowanie;

2. art. 98 kpc w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 nr 90 poz. 594 z późn. zm) w związku z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r.(tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 490) poprzez niezastosowanie;

3. art 98 kpc w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 nr 90 poz. 594 z późn. zm) w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r.(tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 490) poprzez niezastosowanie.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż rozpoznając sprawę o zwrot wypłaconego świadczenia chorobowego i rehabilitacyjnego, Sąd I instancji błędnie zakwalifikował ją jako sprawę z zakresu spraw o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, tymczasem jest ona sprawą rodzajowo podobną do spraw o zapłatę, a więc w postępowaniu powinien znaleźć zastosowanie art. 98 kpc w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 nr 90 poz. 594 z późn. zm) w związku z § 5 powołanego rozporządzenia. Wobec tego przy wartości przedmiotu sporu w kwocie 13.726 zł koszty zastępstwa procesowego wynoszą 2.400 zł (§ 6 pkt. 5 rozporządzenia) i tak zostały rozliczone pomiędzy stroną powodową i pełnomocnikiem.

W ocenie skarżącego, w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z ustaleniem wysokości należnego świadczenia, ale bezpodstawnym żądaniem zwrotu ustalonego i wcześniej wypłaconego świadczenia chorobowego i rehabilitacyjnego. Zmiana decyzji przez Sąd oraz ustalenie, iż ubezpieczony nie jest zobowiązany do zapłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nienależnie pobranego świadczenia, nie miała wpływu na wartość świadczenia oraz zasadność jego wypłaty i nie podlegało to ustaleniu przez Sąd. Jedynie na skutek bezpodstawnej decyzji organu rentowego dotyczącej zwrotu wypłaconego świadczenia, strona zmuszona była wystąpić o pomoc prawną i zmuszona będzie ponieść koszty tej pomocy, w wysokości kwestionowanej zażaleniem. Brak jest zatem podstaw do poszukiwania obecnie argumentacji dla obrony organu rentowego poprzez zastosowanie szczególnych przepisów dotyczących

spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych i narażanie ubezpieczonego na dalsze koszty tego rodzaju postępowań. Ponadto zdaniem skarżącego orzeczenia Sądu Najwyższego: uchwała z dnia 9 marca 1993 r. w sprawie II UZP 5/93, OSNC 1993/11/194 oraz postanowienie z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie I UZP 1/09 uwzględniające charakter rozpoznawanej sprawy przy ustalaniu kosztów postępowania, wskazują na przełamanie takiej interpretacji, jaką zastosował Sąd I instancji.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł na podstawie art. 98 kpc w związku z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. Nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu przed Sądem I instancji ubezpieczony był reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym.

Art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Te odrębne przepisy zawarte są w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz.490, dalej jako: rozporządzenie).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne określone w przepisach rozporządzenia, a opłata nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

W myśl § 5 rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Z § 6 pkt. 5 rozporządzenia wynika, iż stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 10.000 zł do 50.000 zł - 2.400 zł.

Niemniej jednak § 11 ust. 2 rozporządzenia – będący podstawą zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji - stanowi, iż stawki minimalne wynoszą 60 zł, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie był nie tylko zwrot świadczeń pobranych z ubezpieczenia społecznego, zdaniem organu rentowego, nienależnie, ale również pozbawienie wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego za sporny okres, o czym orzekł organ rentowy w pierwszym punkcie swojej decyzji. A zatem bezsprzecznie niniejsza sprawa jest sprawą o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego, co już tylko z tych przyczyn implikuje konieczność zastosowania do zwrotu kosztów zastępstwa procesowego § 11 ust. 2 Rozporządzenia.

Nadto nawet, jeżeli decyzja organu rentowego dotyczyłaby jedynie żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji również należałoby uznać za prawidłowe.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 18 października 2010 r. w sprawie I UZ 151/10 LEX nr 1274957 podstawę zasądzenia opłaty za czynności adwokackie w sprawie o zwrot świadczenia z ubezpieczenia społecznego powinny stanowić stawki przewidziane w rozporządzeniu dla spraw z zakresu ubezpieczenia społecznego.

Z kolei w sprawie sygn. akt II UZ 11/10 w postanowieniu z dnia 01.06. 2010 r. LEX nr 611823 Sąd Najwyższy stwierdził, iż sprawa o zwrot świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest bliższa rodzajowo sprawie o przyznanie takich świadczeń niż sprawie o zapłatę, wobec czego podstawę zasądzenia opłaty za czynności adwokackie powinny stanowić w niej minimalne stawki przewidziane w rozporządzeniu dla spraw z zakresu ubezpieczenia społecznego.

Powyższe należy odnieść także do czynności podejmowanych przez radców prawnych. Dlatego też w sprawie zwrot świadczenia z ubezpieczenia społecznego podstawę zasądzenia opłaty należnej radcy prawnemu powinny stanowić stawki przewidziane w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu dla spraw z zakresu ubezpieczenia społecznego.

Twierdzenia skarżącego, iż w sprawie winien mieć zastosowanie art. 98 kpc w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 nr 90 poz. 594 z późn. zm) w związku z § 6 pkt. 5 i § 5 rozporządzenia, bowiem sprawa o zwrot wypłaconego świadczenia chorobowego i rehabilitacyjnego nie wiąże się z ustaleniem wysokości należnego świadczenia, nadto jest sprawą rodzajowo podobną do spraw o zapłatę, nie ma zatem żadnych podstaw prawnych.

Oceny tej nie zmieniają przywołane w zażaleniu i znane Sądowi Okręgowemu, orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie sygn. akt II UZP 5/93 oraz I UZP 1/09.

Zgodnie z pierwszym z nich, pełnomocnikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (radcy prawnemu) za zastępstwo Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach o wymiar składek na ubezpieczenie społeczne przysługuje wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami określonymi w § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości (Dz. U. Nr 48, poz. 220).

Z kolei w drugim z nich podniesiono, iż w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej przeniesienia na członków zarządu zobowiązań spółki za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być ustalone na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), a nie w oparciu o § 11 ust. 2 tego rozporządzenia.

Żadne z powołanych orzeczeń zarówno w zakresie ustaleń faktycznych, jak i prawnych nie odnosi się choćby przez analogię do okoliczności i charakteru roszczenia rozpatrywanego na gruncie niniejszego przypadku. Natomiast fakt, iż w sprawach tych uwzględniono ich charakter przy ustalaniu kosztów postępowania, żadną miarą nie wskazuje na przełamanie takiej interpretacji, jaką zastosował Sąd I instancji na gruncie rozpoznawanego przypadku. Orzekając o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego Sąd bezwzględnie bowiem kierował się charakterem zgłoszonego w sprawie roszczenia.

Nieistotnym jest także dla rozstrzygnięcia, iż wnioskodawca ze swoim pełnomocnikiem rozliczył się zgodnie z zasadą określoną w § 6 pkt. 5 rozporządzenia.

O tym, czy stronie przysługuje od przeciwnika zwrot wynagrodzenia za prowadzenie sprawy, nie decyduje fakt wypłacania mu wynagrodzenia w określonej wysokości, lecz przepisy prawa procesowego, te zaś (art. 98 § 3

KPC) zapewniają zwrot kosztów za prowadzenie sprawy tylko w zakresie niezbędnych kosztów procesu strony, do których zalicza się m.in. wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata. Wobec tego zastosowanie w rozliczeniu między stroną a pełnomocnikiem stawki innej niż wynikająca z przepisów lub stawki, co prawda w przepisach określonej, lecz nie znajdującej zastosowania w danym przypadku, obciąża tylko i wyłącznie tę stronę i w żaden sposób nie wpływa na poprawność rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów procesu przez jej przeciwnika procesowego.

Zaskarżone orzeczenie w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.